

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.768/2018/4.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás
előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. ... Ügyvédi Iroda

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: természetvédelmi ügyben hozott közigazgatási
határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 10.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Debreceni
Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. május 8-án kelt
10.K.27.088/2018/8. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
10.K.27.088/2018/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az
alperesnek 30.000.- (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási
költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra
70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és házastársa tulajdonát képezi a hajdúsámsoni ...

hrsz.-ú ingatlan, melynek a) alrészlete „legelő”, míg b) alrészlete „kivett mocsár” művelési ágú. Az ingatlan tulajdoni lapjára feljegyzésre került, hogy az egyrészt Natura 2000 terület, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, másrészt védett terület, amely a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet része.

- [2] Az elsőfokú természetvédelmi hatóság a 2015. november 17-én kelt határozatában a felperest 375.000.- forint természetvédelmi bírsággal sújtotta, mert a perbeli ingatlanon engedély nélkül végzett kaszálást. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2016. március 17-én kelt határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A felperes keresetét a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 10.K.27.318/2016/7. számú ítéletében elutasította. A Kúria a Kfv.III.38.162/2016/3. számú végzésében a felperes felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította.
- [3] A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága tájékoztatta az elsőfokú hatóságot, hogy a perbeli ingatlan a) alrészletén 2016. június elején és 2016. augusztusában is engedély nélküli kaszálást végeztek.
- [4] Az elsőfokú hatóság a 2017. április 19-én kelt határozatában a felperest és házastársát a Hajdúsámson, ... hrsz.-ú, a) alrészletű, a Hajdúsági Tájvédelmi Körzethez tartozó országos jelentőségű védett területen engedély nélkül végzett kaszálástól eltiltotta.
- [5] A határozattal szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, az alperes a 2017. július 24-én kelt PE/KTF/5653-3/2017. számú határozatában az elsőfokú határozatot – az indokolás megváltoztatása mellett – helybenhagyta. Kifejtette, hogy az ingatlan többszörös természetvédelmi oltalom alatt áll, azt a felperes engedély nélkül lekaszálta, ezzel megsértette a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 38. § (1) bekezdés b) pontját, ezért alkalmazandó a Tvt. 37. § (3) bekezdése szerinti eltiltásra vonatkozó szankció. Az ingatlan védettsége jogszabályokon alapul, így a védelem keletkezésének tényét és tartalmát a rendeleti kereteken túl a hatóságnak nem kell vizsgálnia.

A kereseti kérelem

- [6] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát kérve annak bírósági felülvizsgálatát.

Az elsőfokú ítélet

- [7] A közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Elsődlegesen rögzítette, hogy a per tárgyát az engedély nélkül kaszálástól való eltiltást tartalmazó alperesi határozat képezi, az eljárásban a védettséget feljegyző földhivatali határozatok törvényessége nem vizsgálható. A felperes védett természeti területen engedély nélkül végzett kaszálást, ezzel megsértette a Tvt. 38. § (1) bekezdés b) pontját, amelynek

jogszerű következménye az eltiltás.

- [8] A felperes által hivatkozott, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság által hozott 14.K.30.294/2004/5. számú ítélet rendelkező részében a ... hrsz.-ú ingatlan nem szerepel. Az ingatlan természetvédelmi oltalmát az alperesi határozatban részletesen megjelölt jogszabályok állapítják meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezése, valamint az elsőfokú bíróság új eljárásra és határozat hozatalára utasítása iránt.
- [10] Hivatkozott az Alkotmánybíróság 53/2002. (XI.28.) AB határozatára (a továbbiakban: AB határozat), amely megállapította, hogy a Tvt. 26. § (1) bekezdése szerinti eljárás, azaz az, hogy a természetvédelmi hatóság a konkrét területre vonatkozóan törvényi védelem fennállását úgy állapítja meg, hogy nem hoz határozatot, így hatósági határozat hiányában a törvényi védettség tényének fennállását megállapító döntéssel szemben jogorvoslati jog gyakorlása nem kerülhet sor, alkotmányellenes. Az AB határozatra alapítottan a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 14.K.30.294/2004/5. számú ítéletében több ingatlanra a vonatkozó másodfokú földhivatali határozatot hatályon kívül helyezte azzal, hogy a védetté nyilvánítás csak akkor jegyezhető be, ha a természetvédelmi hatóság az egyes védett természeti földterületről határozatot hoz. Az ítélet a perbeli ingatlanra nem vonatkozik, azonban a felperes véleménye szerint precedens értékű. A védettség tényének fennállását jelen esetben is határozati formában kellett volna megállapítani, ez azonban jogellenesen nem történt meg.
- [11] A felperes kifejtette, hogy a kaszálással természeti értéket nem károsított, annak megkezdését telefonon az elsőfokú hatóság felé bejelentette. A bíróságnak hivatalból vizsgálnia kellett volna, hogy a védettség elrendelése a jogszabályoknak megfelelően történt-e. Ennek hiányában a bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [14] A Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.

- [15] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le. Az ítéletben írtakkal a felülvizsgálati bíróság egyetért, a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat elbírálvá az alábbiakat fejti ki.
- [16] A védett természeti területre vonatkozó szabályokat a Tvt. 31-41. §-ai határozzák meg. A 31. § értelmében tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni. A 38. § (1) bekezdés b) pontja többek között kimondja, hogy védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a kaszáláshoz.
- [17] A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése szerint a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.
- [18] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felperes - általa sem vitatottan - a kaszáláshoz írásbeli engedélyt nem kért. Állította, hogy az elsőfokú természetvédelmi hatóság felé a kaszálást telefonon bejelentette, ennek azonban nincs relevanciája, mert egyrészt ezt az előadását nem bizonyította, másrészt a bejelentést írásban kellett volna megtennie.
- [19] A Tvt. 37. § (3) bekezdése alapján védett természeti terület károsítása, veszélyeztetése vagy jogellenes zavarása esetén a természetvédelmi hatóság köteles az ilyen magatartás tanúsítóját tevékenység folytatásától eltiltani.
- [20] A felülvizsgálati bíróság megítélése szerint a perbeli védett természeti területen történő engedély nélküli kaszálás a terület veszélyeztetésének minősül, ezért az engedély nélkül végzett kaszálástól való eltiltás a Tvt. 37. § (3) bekezdésén alapuló jogoszerű szankció.
- [21] A Kúria egyetért az elsőfokú bíróság érvelésével, amely szerint jelen perben a felperesi ingatlan tulajdoni lapjára bejegyzett Natura 2000 terület és védett terület minőség és az ezeket bejegyző földhivatali határozatok törvényessége nem vizsgálható.
- [22] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakhoz kapcsolódóan a következőket rögzíti.
- [23] A Tvt. 4. § g) pontja értelmében védett természeti terület: e törvény vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület. A 4. § h) pontja szerint Natura 2000 terület (európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület): külön jogszabályban meghatározott különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek kijelölt terület, illetve az Európai Unió által jóváhagyott különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület. A 24. § (1) bekezdése szerint természeti területet és más - e törvény 22. §-a

alapján - védelemre érdemes földterületet a) országos jelentőségű terület esetén a miniszter b) helyi jelentőségű terület esetén rendeletben a települési - Budapesten a fővárosi - önkormányzat nyilvánít védetté.

- [24] A Hajdúsági Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 130/2007. (XII.27.) KvVM rendelet a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet védettségét fenntartotta. A rendelet 1. számú melléklete a Hajdúsági Tájvédelmi Körzethez tartozó ingatlanként jelöli meg a hajdúsámsoni ... hrsz.-ú ingatlan. Az ingatlan ezzel Natura 2000 területnek is minősül.
- [25] Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet 5. §-a rögzíti, hogy a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekkel érintett földrészletek helyrajzi számos jegyzékét az 5. melléklet tartalmazza. Az 5. melléklet 7.60.1. alszáma alatt található többek között a perbeli ingatlan helyrajzi száma is.
- [26] A kaszálással érintett ingatlan védett természeti terület jellege a Tvt. 24. § (1) bekezdés a) pontja szerinti felhatalmazás alapján az ítélet előző pontjában megjelölt két KvVM rendeleten alapul. A felperes által hivatkozott AB határozat egy másik típusú, a Tvt. 23. §-ában és 26. § (3) bekezdésében meghatározott védetté nyilvánítási eljáráshoz kapcsolódik. Az Alkotmánybíróság határozatában előírta, hogy szükséges a Tvt. olyan irányú módosítása, amely a védett természeti terület kiterjedését meghatározó természetvédelmi hatósági határozattal szembeni jogorvoslatot biztosítja. A jogalkotó a 26. § (3) bekezdését az alkotmánybírósági döntésnek megfelelően módosította.
- [27] A felülvizsgálati bíróság rámutat, hogy a korábban írtaknak megfelelően a védettség tényét a felperesi ingatlanra törvényi felhatalmazásra alapítottan meghozott miniszteri rendeletek rögzítik, a Tvt. 26. § (3) bekezdés nem irányadó.
- [28] A közigazgatási bíróság - a felperes érvelésével szemben - hivatalból nem köteles vizsgálni, hogy a védettség elrendelése jogszerűen történt-e. A Pp. 206. § (1) bekezdését az elsőfokú bíróság nem sértette meg.
- [29] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdését alkalmazva hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [30] *Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a gyep kaszálásához. Ilyen tartalmú engedély hiányában a kaszálást végzőt a tevékenység folytatásától el kell tiltani.*

Záró rész

- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [32] A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles az alperes részére

felülvizsgálati eljárás költség megfizetésére.

- [33] A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket szintén a felperesnek kell megfizetnie, amelynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése határozza meg.
- [34] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. január 9.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó
bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
tisztviselő